

Uchwała Nr 17
Komitetu Monitorującego
Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
z 10 maja 2023 roku

w sprawie zmian w Interwencji I 10.2 – Inwestycje w gospodarstwach w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Zgodnie z art. 124 ust. 4 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchwała, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 pozytywnie opiniuje zmiany w Interwencji I 10.2 – Inwestycje w gospodarstwach w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Ryszard Bartosik

Przewodniczący

Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla
Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Załącznik do uchwały Nr 17 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 z 10 maja 2023 r.

1. Rodzaj zmian:

Zmiana zakresu warunków kwalifikowalności operacji oraz katalogu kosztów kwalifikowalnych.

Tekst po zmianach PS WPR 2023-2027:

I. 5. Szczegółowy projekt, wymogi i warunki kwalifikowalności interwencji

Opisz jakie są cele szczegółowe i treść interwencji, w tym szczególne ukierunkowanie, zasady wyboru, powiązania z odpowiednim prawodawstwem, komplementarność z innymi interwencjami/zestawami działań w obu filarach oraz inne istotne informacje (strona 926):

Celem interwencji jest zmniejszenie presji działalności rolniczej na środowisko, poprzez wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, właściwe zagospodarowanie odpadów i produktów ubocznych z rolnictwa oraz poprawę efektywności energetycznej.

Kryteria wyboru mogą w szczególności dotyczyć

~~–odbycia szkolenia w zakresie efektywności energetycznej gospodarstwa rolnego lub zobowiązanie się do jego odbycia w terminie roku od dnia ostatecznej płatności.~~

~~Ww~~ przypadku:

- ~~biogazowni rolniczych:~~

1. wielkości pogłównia w gospodarstwie w DJP,

2. stopnia wykorzystania nawozów naturalnych pochodzących z gospodarstwa,

- ~~systemów poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarskich służących produkcji rolnej oraz budowy instalacji produkujących energię z promieniowania słonecznego wraz z pompami ciepła, magazynami energii i inteligentnymi systemami zarządzania energią:~~

1. sprawność urządzeń, ~~(w przypadku inwestycji w instalacje produkujące energię z promieniowania słonecznego).~~

2. prowadzenia produkcji ekologicznej (zgodnie z ustawą z dnia ~~23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej~~25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym),

3. gospodarstw znajdujących się na obszarach, o których mowa w art. 6 ust.1 pkt 1-5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wraz z otulinami tych form ochrony przyrody,

4. gospodarstw, w których prowadzona jest produkcja zwierzęca,

5. gospodarstw nieposiadających instalacji do produkcji energii z promieniowania słonecznego dofinansowanej ze środków PROW 2014-2020 (w przypadku inwestycji w instalacje produkujące energię z promieniowania słonecznego wraz z pompami ciepła, magazynami energii i systemami zarządzania energią).

II. 5. Określenie kwalifikujących się beneficjentów i szczególnych kryteriów kwalifikowalności, w stosownych przypadkach związanych z beneficjentem i obszarem (strona 926, 927):

Pomoc może zostać przyznana po skorzystaniu z usługi doradczej w zakresie OZE oraz poprawy efektywności energetycznej. – Pomoc może zostać przyznana w przypadku odbycia szkolenia w zakresie efektywności energetycznej gospodarstwa rolnego lub zobowiązanie się do jego odbycia nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową-ostatecznej płatności.

Pomoc może być przyznana wyłącznie w przypadku, gdy realizacja inwestycji jest uzasadniona ekonomicznie w danym gospodarstwie, w tym pod względem kosztów oraz wytworzona energia (elektryczna, ciepła lub paliwa gazowe) zostanie wykorzystana na potrzeby własne gospodarstwa . Inwestycje w instalacje wytwarzające energię będą służyły wyłącznie zaspokojeniu potrzeb własnych beneficjenta w zakresie energii, a zdolności produkcyjne tych instalacji nie przekroczą ekwiwalentu łącznego średniego rocznego zużycia energii termicznej i elektrycznej w danym gospodarstwie rolnym, łącznie z gospodarstwem domowym rolnika.

Interwencja wspiera inwestycje materialne lub niematerialne w szczególności dotyczące budowy lub zakupu:

- nowych urządzeń do produkcji energii z biogazu rolniczego (elektryczna lub ciepło lub paliwo gazowe) do 50 kW z możliwością zainstalowania magazynu energii -lub instalacji produkujących energię z promieniowania słonecznego do 50 kW wraz z magazynami energii i systemami zarządzania energią lub z pompą ciepła - o ile będzie stanowiła integralną część instalacji produkującej energię z promieniowania słonecznego, koszty montażu instalacji ww. urządzeń do produkcji energii (obszar A) lub
- systemów poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarskich służących produkcji rolnej takich jak budowa, przebudowa lub zakup: kotłów na biomasę, systemów odzyskiwania ciepła (np.: z mleka, z budynków inwentarskich, ściółki, gnojowicy), przeszkleń dachowych, oświetlenie LED, a także termomodernizacja budynków gospodarskich służących do produkcji rolnej (obszar B).

1. Uzasadnienie proponowanych zmian:

Zmiany dotyczące zakresów wsparcia w ramach interwencji 10.2 Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej wynikają z przeprowadzonych konsultacji z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Agencja), a także z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz środowiskiem rolniczym.

Zmiany w punkcie pierwszym mają na celu dookreślenie kryteriów wyboru w przypadku inwestycji w instalacje produkujące energię z promieniowania słonecznego. Określono, że kryteria wyboru w przypadku sprawności urządzeń mają dotyczyć tylko modułów fotowoltaicznych lub kolektorów słonecznych w przypadku ich instalacji a nie pozostałych inwestycji z obszaru B (termomodernizacja i systemy poprawiające efektywność energetyczną).

Kolejną zmianą jest zniesienie obowiązku skorzystania z usługi doradczej w zakresie OZE oraz poprawy efektywności energetycznej, a w zamian proponuje się, aby pomoc mogła zostać przyznana w przypadku odbycia szkolenia w zakresie efektywności energetycznej gospodarstwa rolnego lub zobowiązanie się do jego odbycia do dnia ostatecznej płatności.

Szkolenie w zakresie efektywności energetycznej gospodarstwa rolnego, w którym program między innymi będzie przewidywał informacje na temat:

- zmian klimatu, zanieczyszczenia środowiska, ekonomiki gospodarstwa jako przyczyny podjęcia działań w zakresie poprawy efektywności energetycznej,
- regulacji prawnych w zakresie OZE oraz prawa budowlanego (Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane),
- efektywnego zarządzania energią w gospodarstwie rolnym,
- budowy i funkcjonowania instalacji takich jak: moduły fotowoltaiczne, biogazownie, pompy ciepła, magazyny energii.

Dodatkowo w wytycznej szczegółowej dla interwencji I.10.2 Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej na etapie złożenia wniosku o przyznanie pomocy zawarty zostanie wymóg dołączenia projektu OZE lub projektu termomodernizacji.

Projekt OZE lub projekt termomodernizacji będzie przygotowany przez instalatora, o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wpisanego do rejestru certyfikowanych instalatorów, o którym mowa w art. 158 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, albo przez osobę zajmującą się eksploatacją urządzeń, instalacji lub sieci, która posiada kwalifikacje potwierdzone świadectwem, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, albo przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych, o której mowa w art. 15a ust. 22 lub 23 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane albo w przypadku obszaru B przez osobę posiadającą uprawnienia w zakresie audytu energetycznego lub wykonywania charakterystyki energetycznej budynku. Projekt OZE będzie zawierał między innymi informacje o planie zabudowy gospodarstwa, zużyciu energii elektrycznej w gospodarstwie, wskazanie mocy instalacji i określenie doboru mocy planowanych do instalacji urządzeń produkujących energię, natomiast projekt termomodernizacji będzie zawierał między innymi plan zabudowy gospodarstwa, opis techniczny oraz planowane do osiągnięcia wskaźniki zapotrzebowania na energię końcową i pierwotną.

Zastąpienie usługi doradczej szkoleniem w zakresie ~~w zakresie~~ efektywności energetycznej gospodarstwa rolnego wydaje się być rozwiązaniem korzystniejszym dla wnioskodawców jak i dla osiągnięcia celów środowiskowo-klimatycznych. Usługa doradcza często jest częścią współpracy wnioskodawcy i wykonawcy instalacji OZE lub systemów poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarskich. Tym samym zobowiązanie takie byłoby dodatkowym obciążeniem administracyjnym i finansowym dla beneficjenta. Szkolenie natomiast będzie dotyczyło aktualnie dostępnych na poziomie gospodarstwa rolnego metod poprawy efektywności energetycznej lub stosowania OZE. Tym samym szkolenie pozwoli zapewnić szerszy efekt środowiskowy ponieważ będzie zwracać uwagę na różne aspekty prowadzenia gospodarstwa i ograniczenia zużycia energii a nie jedynie np. wykorzystania energii ze słońca.

Proponuje się także skrócenie czasu na odbycie szkolenia z zakresu efektywności energetycznej gospodarstwa rolnego ~~lub zobowiązanie się do jego odbycia do dnia ostatecznej płatności lub zobowiązanie się do jego odbycia nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową.~~ Wnioskodawca będzie zobowiązany na etapie składania wniosku o płatność końcową złożenia

dokumentu potwierdzającego odbycie szkolenia z zakresu efektywności energetycznej, a nie jak wcześniej zakładano „w terminie roku od dnia ostatecznej płatności”. Takie rozwiązanie pozwoli Agencji na zweryfikowanie przed wypłatą płatności końcowej, czy beneficjent wypełnił ww. zobowiązanie. Pozostawienie dotychczasowego zapisu „w terminie roku od dnia ostatecznej płatności” będzie wymagało wprowadzenia dodatkowego etapu kontroli wniosków po trzymaniu płatności końcowej, co w sytuacji braku zrealizowania tego zobowiązania może wiązać się z sankcją zwrotu otrzymanej pomocy finansowej. Dodatkowo wcześniejsze odbycie szkolenia pozwala również potencjalnie szybciej wprowadzić w gospodarstwie rolnym działania zwiększające efektywność energetyczną.

W punkcie drugim, w katalogu kosztów kwalifikowalnych, w przypadku inwestycji w biogazownie rolnicze rozszerzenie go o magazyny energii. Urządzenia będą mogły gromadzić energię, która nie będzie mogła zostać zużyta na bieżące potrzeby gospodarstwa. Dzięki takiej inwestycji, nadwyżki energii nie będą zwracane do sieci energetycznej, a ładowany będzie magazyn energii, co bezpośrednio może przełożyć się na oszczędności w gospodarstwie.

2. Przepis zgodnie, z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 119 ust. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PS WPR 2023-2027:

19 kwietnia – 5 maja 2023 r.

4. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmian:

Zakres wprowadzonych zmian wynika z licznych konsultacji i dyskusji przeprowadzonych z Agencją, NFOŚiGW oraz środowiskiem rolniczym. Zmiany mają na celu rozszerzyć katalog kosztów kwalifikowalnych o magazyny energii w przypadku inwestycji w biogazownie rolnicze, uprościć przygotowanie się do inwestycji i przyczynić się do czytelniejszego odbioru Planu Strategicznego [dla](#) Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027.

Ponadto zmiany mają na celu ujednoczyć informacje, nazewnictwo i przyczynić się do czytelniejszego odbioru Planu Strategicznego WPR. Zmiany mają charakter zarówno porządkujący jak i zmieniający warunki wdrożenia interwencji.

5. Wpływ zmiany na cele i wskaźniki:

Brak wpływu.

6. Wpływ na plan finansowy PS WPR:

Brak wpływu.